

Minister
Zdrowia

ZPP.050.64.2024.EB
Warszawa, 27 sierpnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 4275, Pana Marka Matuszewskiego, Posta na Sejm RP, przestaną do Ministerstwa Zdrowia w dniu 13 sierpnia 2024 roku, dotyczącą zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W odniesieniu do pytania o zwiększenie finansowania oddziałów psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży, dziennych i całodobowych ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc na oddziałach, Ministerstwo Zdrowia uprzejmie informuje, iż planowane są inwestycje w obszarze zdrowia psychicznego pozyskane m.in. ze środków Funduszu Medycznego, które mają zostać przeznaczone na wsparcie placówek medycznych zajmujących się opieką psychiatryczną dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. W tym celu został ogłoszony konkurs na wsparcie placówek medycznych zajmujących się opieką psychiatryczną dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, na którego realizację została przeznaczona kwota 3 mld zł. Wsparcie ww. placówek obejmuje ich budowę, modernizację oraz nowoczesne wyposażenie. Realizacja inwestycji w tym obszarze przełoży się m.in. na zwiększenie dostępności do świadczeń oraz na poprawę stanu infrastruktury wykorzystywanej do udzielania świadczeń.

Ponadto, 31 grudnia 2021 roku Rada Ministrów ustanowiła program wieloletni pod nazwą „Program wsparcia oddziałów psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży na lata 2022–2023”, którego celem jest wsparcie oddziałów psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży. W dniu 24 października 2023 roku przyjęto uchwałę wydłużającą realizację ww. programu do końca 2024 roku oraz zwiększono jego budżet do 90 mln zł.

Według danych pozyskanych z planów finansowych NFZ, kwota finansowania opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży wzrosła od 2019 roku do 2023 roku o 312%.

W związku z powyższym, należy wskazać, iż dofinansowanie oddziałów psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży nieustannie wzrasta, a wsparcie i modernizacja obszaru zdrowia psychicznego, w tym opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, pozostaje jednym z priorytetowych obszarów działań Ministerstwa Zdrowia.

W kwestii pytania, dotyczącego dalszego rozwój pomocy środowiskowej i ambulatoryjnej dla dzieci i młodzieży, szczególnie poza dużymi ośrodkami miejskimi, należy wskazać, iż od 2019 roku, Ministerstwo Zdrowia, wprowadza kompleksową reformę systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.

Głównym założeniem realizowanej przez Ministerstwo Zdrowia reformy systemu ochrony zdrowia psychicznego jest rozwijanie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej w duchu procesu deinstytucjonalizacji oraz wyrównanie dostępu do opieki psychiatrycznej.

Nowy model opiera się na trzech poziomach referencyjnych.

I poziom referencyjny

Pierwszym miejscem oferującym pomoc w przypadku niepokojących objawów dotyczących zdrowia psychicznego są Zespoły i Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, nazywane I stopniem referencyjnym.

W ośrodkach tych pomoc mogą uzyskać osoby które nie potrzebują diagnozy psychiatrycznej lub farmakoterapii.

II poziom referencyjny

Centra Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży - II poziom referencyjny, działa w dwóch trybach:

- poradnie zdrowia psychicznego – gdzie można skorzystać z wizyty u lekarza psychiatry, psychologa i psychoterapeuty,
- poradnie zdrowia psychicznego i oddziały dzienne – gdzie pomoc mogą uzyskać młodzi pacjenci, którzy potrzebują bardziej intensywnej opieki.

II poziom referencyjny jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży których stan zdrowia wymaga konsultacji z lekarzem psychiatrią dziecięcym – w celu postawienia diagnozy psychiatrycznej lub wdrożenia farmakoterapii.

III poziom referencyjny

III poziom referencyjny stanowią Ośrodki Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej (na tym poziomie działają oddziały szpitalne). Świadczenia stacjonarne

realizowane są przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów zajęciowych.

W odpowiedzi na pytanie czy Ministerstwo planuje kłaść nacisk na rozwój instytucji i zawodów pozamedycznych, np. asystentów i asystentek zdrowienia, Ministerstwo Zdrowia uprzejmie informuje, że Minister Zdrowia włączył do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) kwalifikację wolnorynkową pn. „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia, przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)”. Nastąpiło to w drodze obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Wspieranie osób doświadczających kryzysów psychicznych w procesie zdrowienia przez osoby z doświadczeniem psychozy (asystent zdrowienia)” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. poz. 581).

Zgodnie z ww. obwieszczeniem osoba posiadająca tę kwalifikację jest przygotowana do wspierania osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego. Należy zauważyć, że ZSK jest system wprowadzonym ustawą dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2020 r. poz. 226 i z 2023 r. poz. 205), opartym na ramie kwalifikacji, który umożliwia formalne uznanie kwalifikacji nadawanych poza systemem oświaty i poza systemem szkolnictwa wyższego i nauki. Zintegrowany System Kwalifikacji koncentruje się m.in. na potwierdzaniu kompetencji i ich certyfikowaniu po weryfikacji wiedzy i umiejętności osoby przystępującej do walidacji. Natomiast uzyskanie certyfikatu potwierdzającego posiadanie danej kwalifikacji stanowi potwierdzenie nabycia danej kwalifikacji poprzez zwalidowanie efektów uczenia się określonych dla danej kwalifikacji.

Podmiotem, który uzyskał decyzję Ministra Zdrowia o nadaniu uprawnień do certyfikowania tej kwalifikacji wolnorynkowej jest Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej w Krakowie. Aktualnie w Ministerstwie Zdrowia procedowany jest kolejny wniosek o nadanie uprawnień do certyfikowania ww. kwalifikacji. Należy także podkreślić, że przedmiotowa ustawa umożliwia uzyskanie takich uprawnień wszystkim podmiotom spełniającym określone w niej wymogi, więc w przyszłości może funkcjonować więcej instytucji certyfikujących tę kwalifikację. Dodatkowo pragnę zwrócić uwagę, że Minister Zdrowia włączył do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji również kwalifikację wolnorynkową pn. „Prowadzenie terapii środowiskowej dzieci i młodzieży”. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie terapii środowiskowej dzieci i młodzieży” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. poz. 1279), osoba posiadająca tę kwalifikację jest gotowa do samodzielnego planowania i prowadzenia oddziaływań terapeutycznych w ramach terapii środowiskowej wśród osób niepełnoletnich i ich rodzin. Osoba posiadająca kwalifikację „Prowadzenie terapii środowiskowej dzieci i młodzieży” jest gotowa do

współdziałania w ramach interdyscyplinarnego zespołu, który wspólnie planuje i wdraża program pomocy i wsparcia dla pacjenta i jego otoczenia. W ramach pracy takiego zespołu może również pełnić funkcję koordynatora całego procesu związanego ze wsparciem danego pacjenta i jego rodziny. Ww. osoba jest przygotowana do udzielania wsparcia informacyjnego dla rodziców lub opiekunów i osób z otoczenia pacjenta, zarówno w zakresie możliwości uzyskania pomocy medycznej, socjalnej, jak i prawnej oraz potrafi przeprowadzić zajęcia profilaktyczne dotyczące zdrowia. Aktualnie osiem podmiotów uzyskało decyzję Ministra Zdrowia o nadaniu uprawnień do certyfikowania ww. kwalifikacji. Ponadto należy wskazać, że w ostatnim czasie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji zostały włączone dwie kwalifikacje wolnorynkowe w zakresie profilaktyki uzależnień, tj. kwalifikacja pn. „Prowadzenie promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uniwersalnej w zakresie używania substancji psychoaktywnych i zaburzeń behawioralnych” oraz kwalifikacja pn. „Prowadzenie selektywnej i wskazującej profilaktyki w zakresie używania substancji psychoaktywnych i zaburzeń behawioralnych oraz minimalizowania problemów związanych z tymi zachowaniami”.

Mając na uwadze powyższe osoby posiadające ww. kwalifikacje mogą stanowić istotne wsparcie w obszarze ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego. Dodatkowo Ministerstwo Zdrowia informuje, iż 26 marca 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz.U. 2023 poz. 1972), która określa zasady wykonywania 15 zawodów medycznych, w tym zawodu instruktora terapii uzależnień. Zgodnie z przepisami ww. ustawy wykonywanie tego zawodu polega na wykonywaniu czynności zawodowych pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień w zakresie wsparcia terapeutycznego udzielanego pacjentom wykazującym zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych lub uzależnionych behawioralnie oraz ich bliskim. Przedmiotowa ustawa wprowadza m. in. ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących zawody medyczne, co pozwoli na aktualizację i pogłębienie posiadanej przez nie wiedzy i umiejętności, jak również na zdobycie nowych, które są niezbędne do realizacji czynności zawodowych.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/